

**Stockholms
stad**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning
Axelsbergs förskolor

Tjänsteutlåtande
Dnr HÅ 2022/765

2023-01-19

Handläggare
Lena Berg
Telefon:08-508 23 235

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2023-03-23

Verksamhetsberättelse 2022

Axelsbergs förskolor

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
Axelsbergs förskolor
Rektor: Lena Berg

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	5
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	15
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	19
Uppföljning av ekonomi	24
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	24
Investeringar	24
Medel för lokaländamål.....	24
Övrigt.....	24
Systematiskt kvalitetsarbete.....	24
Övrigt	25

Bilagor

Bilaga 1: Atgarder VoR (3)

Sammanfattande analys

Verksamhetsidé

Inom Axelsbergs förskolor finns mycket goda förutsättningar för barns lärande, trygghet, omsorg och social utveckling. Barnen möts och samverkar med engagerade och utforskande pedagoger som de kan upptäcka världen tillsammans med.

Alla barn ska få uppleva att de uppskattas och värdesätts av sin omgivning. Att börja i förskolan innebär första steget i barnets utbildning och inledningen av ett livslångt lärande. I Axelsbergs förskolor ska barn bli bemötta som kompetenta, nyfikna, självständiga och kunniga. Barn utvecklas och lär genom lek och samspel med andra barn. Pedagogernas roll är att stödja leken genom att inspirera, utmana och ge förutsättningar. Till exempel genom att tillföra materiel, utrymme och även delta i leken. Alla barn ska få uppleva att de är en tillgång i gruppen. Barnen i Axelsbergs förskolor ska ha en inspirerande och utmanande miljö både inne och ute. Vi värnar mycket för utevistelsen för barnen, den är hälsofrämjande och ger utrymme för fysisk aktivitet, lek och rörelse.

Axelsbergs förskolor är en lärande organisation där utgångspunkten är att vi ständigt lär oss nytt. Barn, pedagoger och ledning kan genom reflektion och att lyssna på varandra ständigt erövra ny kunskap.

I Axelsbergs förskolor värnar vi om samverkan med vårdnadshavarna. Genom daglig dialog, utvecklingssamtal, föräldramöten ser vi till att vårdnadshavarna får ta del av barnets utveckling och lärande. Via skolplattformen kan vårdnadshavarna följa förskolans undervisning och planer samt se vilka aktiviteter barnen deltar i.

Verksamhetsbeskrivning

Axelsbergs förskoleenhet har fram till och med vt 2022 bestått av fem förskolor, Jungfru Lona, Majamyra, Sjöboden, Instrumentet och Solstrålen. Från och med ht 2022 har förskolan Sjöboden lagts i ”malpåse” och flyttat in till Majamyra. Detta på grund av det barntapp som enheten dragits med under en längre tid.

I och med barntappet i enheten, påbörjades redan våren 2021 neddragning av medarbetare, avslutning av vikariat och förflyttning av barnskötare till andra enheter i stadsdelen. Neddragningen innebar också att flera medarbetare flyttades inom enheten, vilket av en del uppfattades som en stor förändring. Vi har under året första halva år 2022 kunnat utöka med ett antal barn men enheten hade ett stort antal barn som började förskoleklass till ht 2022, så tidigt på vårterminen kunde vi se i prognoserna att enheten skulle få ytterligare barntapp till ht 2022. Det innebar ett organisationsarbete där vi drog ner på ytterligare medarbetare. Tre förskollärare förflyttades till andra enheter och så blev det ett par medarbetare som gick i pension och några avslutade sin tjänst på egen begäran. Så under ht. 2022 har enheten bestått av 4 förskolor. Majamyra, Jungfru Lona, Instrumentet och Solstrålen. Vidare kommer Axelsbergs förskoleenhet från och med årsskiftet 2022/2023 att upplösas som enhet och förskolorna delas upp på andra enheter. Detta har påverkat utvecklingen av enheten och stannat upp arbetet med en samverkande enhet. Istället har vi anpassat verksamheten till de enskilda behov som funnits på respektive förskola och förberett inför övergång till ny enhet.

Ledningsgruppen består av rektor, biträdande rektor och en administratör. Ledningsgruppen är ny sedan september 2021 och är under pågående utveckling av organisationen men har kommit en bit på väg. Vi bygger på en organisation där ansvarsfördelningen ska vara tydlig och väl förankrad. Medarbetarna ska känna att enhetens organisation och struktur ska stödja dem i sitt arbete och skapa förutsättningar för dem att nå mål och en likvärdig utbildning för barnen.

Kvalitet och utvecklingsarbete

Vi har arbetat för att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom att öka likvärdigheten i kvalitet och införa utbyte mellan förskolorna i form av nätverkande. Enheten har ett pedagogiskt år som följs med tydliga delar när man gör vad. T ex. undervisningsplaner, observationer av barn och grupp, uppstart och introduktionstid. Tydlighet finns inför uppföljning och reflektion. Vi följer upp våra enhetsmål och självskattning med stöd av kvalitetsindikatorn WKI.

Pedagogerna arbetar i skolplattformen med att kontinuerligt publicera lärloggar och nyhetsinlägg. Vidare även med undervisningsplaner och utvecklingssamtal.

Enheten fick ett gott resultat i förskole undersökningen och det ska vi arbeta för att behålla. Då förskolorna går in i nya enheter är det viktigt att de får fortsätta sitt goda arbete genom att följa årshjulet i det systematiska kvalitetsarbetet. Genom god kommunikation och information och en transparens i verksamheten har vi fått detta goda resultat.

Kompetensutveckling

Pedagogerna har under året tagit del av flera utbildningar i staden regi inom digitalisering vilket har medverkat till en utökad användning av digitala verktyg i undervisningen. Arbetet med digitaliseringsstrategin har fortsatt. Barnen har getts goda förutsättningar och fått utmanas i sin användning av digitala verktyg i sitt lärande.

Högläsningprojektet har bidragit till ett ökat intresse för böcker och språk och miljön på avdelningarna har förändrats till förmån för just böcker och språk. Det finns språkhörnor bland annat. Vi har pratat om någon form av bibliotek som än så länge ligger på utvecklingsfas.

Enheten har under flera år haft förmånen att ta emot tyska studenter i verksamheten vilket har berikat oss alla. Barnen och pedagogerna har fått praktisera hur man kommunicerar med varandra när man inte har samma språk. Det har verkligen berikat oss alla. Pandemin har ju satt stopp för att ta emot studenter under ett par år men under våren har vi äntligen kunnat ta emot studenter vilket som sagt uppskattats av alla.

Kockarna har under året deltagit i en fortbildning i stadsdelens regi. Den fortbildningen har bidragit till diskussioner och reflektioner i enhetens kockmötesgrupp. Det har varit blandade känslor kring fortbildningen.

Enheten bedömer att förskolorna sammantaget har en god måluppfyllelse för läroplanens målområden.

Medarbetarnas delaktighet

Vi har velat utveckla en transparens i verksamheten med god kommunikation och information. En ansvarstagande organisation där var och en tar sitt ansvar för enheten. Alla ska hålla sig uppdaterade och veta vad som sker och pågår. Detta arbete har vi startat upp och det fortgår. Vi har diskuterat att starta upp olika forum för kollegialt lärande och delaktighet men inte fått till det ännu så det är ett utvecklingsområde. I och med att vi som enhet upplöses i och med årsskiftet har vi medvetet under höstterminen valt att inte fortsätta arbetet med att skapa forum för att mötas kollegialt över förskolorna. fokuset har istället legat utifrån behoven som funnits på respektive förskola inför sammanslagning med kommande enheter.

Covid-19

I och med att restriktionerna släpptes diskuterade vi effekterna av pandemin. Fanns något positivt, vad var negativt? Vad har vi lärt oss? vad tar vi med oss? De flesta pedagoger visar på en stor arbetsbörda. Hur håller man verksamheten igång när kollegor är sjuka? Men pedagogerna menar också att det har varit en börda att få vara de som skulle besluta om barnen var sjuka vilket tog överhand kring verksamheten ibland. Hög sjukfrånvaro i personalgruppen medförde också att planeringen av verksamheten blev svår och skapade oro och osäkerhet.

Positiva effekter har varit att introduktionen av nya barn skedde utomhus med mycket gott resultat vilket har lett till att man kommer anamma det framöver. Lämning och hämtning utomhus är även den en positiv effekt som skapat lugn och ro i verksamheten vilket gör att även det kommer anammas i stor utsträckning.

De digitala mötena har även de haft positiv effekt. Både vad gäller inom organisationen och med vårdnadshavare. Det har varit lättare att komma ifrån då inte mycket tid har tagits för att ta sig till en fortbildning någon annanstans. I utvecklingssamtalen med vårdnadshavare har mer frekvent båda vårdnadshavarna kunnat delta till exempel.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,4 %			42,4 %	33 %	33 %	VB 2022
Analys På grund av bristande barnunderlag lägger vi avdelningar i malpåse och skapar traditionella grupper. Vi har haft en överkapacitet på förskollärare som påverkat ekonomin i och med bristande barnunderlag och därför har vi arbetat med att justera och rätta till. Naturlig avgång i form av pension, personer har bytt arbete och vi har placerat några förskollärare i andra enheter.							
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	91 %			93 %	88 %	88 %	2022
  Antal barn per grupp	16,9 barn/avd.			14,9 barn/avd.	16	16	VB 2022
Analys Bristande barnunderlag gör att vi lägger några avdelningar i malpåse och fyller de andra grupperna. Tidigare har det varit två pedagoger och färre barn i grupperna vilket har medfört en större sårbarhet vid sjukfrånvaro. Nu har vi istället traditionella gruppstorlekar med tre pedagoger. Vi kommer ha 15 barn i de yngre grupperna och 20 barn i de äldre grupperna med grundbemanning tre pedagoger.							
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5 st			5,2 st	4,9	4,9	VB 2022
Analys För att anpassa oss till det ekonomiska läget har vi så många barn per anställd							
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5			3,5	3,6	3,6	2022
Analys Att verksamheterna själva ska skatta sig kan och skulle kunna bidra till att man skattar sig själv så att det överensstämmer med det årsmål som satts. Då kan det bli så att det egentliga syftet uteblir. Vi är ju ute efter att se den faktiska undervisningen och utbildningen av detta mätverktyg. Det som är tydligt i år är att de områden vi lagt extra fokus på har höjts i värde vilket är bra att se.							

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

Beskrivning

Barnkonventionens intentioner präglar utbildningen och arbetet med normer och värden på våra förskolor. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Lyhörda, medvetna pedagoger erbjuder en stimulerande lärmiljö som väcker barns nyfikenhet på sin omvärld.

Undervisningen kännetecknas av lek, språk, kommunikation samt hållbar utveckling, där barnens förmågor tas tillvara i undervisningens utformning.

Interkulturellt förhållningssätt präglar utbildningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare.

Förväntat resultat

Utbildning och undervisning utformas utifrån alla barns rättigheter, behov och intressen. Utbildning och undervisning präglas av ett interkulturellt och normkritiskt förhållningssätt. Alla barn utmanas i sin språkutveckling genom en medvetet planerad utbildning och undervisning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt som rör barns rättigheter	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Vi har under året aktivt arbetat med Aktiva åtgärder på APT och har ett material som är påbörjat och igång. Barnkonventionen finns med i undervisningsplanerna och barnen är delaktiga.			

Enhetsmål: I Axelsbergs förskolor är varje barn delaktig och har inflytande utifrån sina intressen och behov

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn har möjlighet till delaktighet och inflytande utifrån sina intressen, förutsättningar och behov i utbildningens utformning och innehåll.

Analys

Barnen har genom att pedagogerna arbetat nära barnen, prioriterat att skapa nära relationer mellan individerna i gruppen fått uppleva delaktighet och inflytande. Utgångspunkten för detta har varit Barnkonventionen. Pedagogerna har i undervisningen använt litteratur, polyglutt, filmer som aktualiserat olika artiklar ur barnkonventionen, man har diskuterat värdegrundsfrågor. Genom att som pedagog ha arbetat nära barnen har man kunnat se, lyssnat och skapat en stämning där allas röster är viktiga och där barnen vet att de har rätt till sina tankar och åsikter. Ett processinriktat arbetssätt där barnens intressen, funderingar och ideér fått fylla innehållet i projekt och undervisning.

Under dagens alla aktiviteter och i rutinsituationer har pedagogerna lagt fokus på att bygga relationer barnen och vuxna emellan. Att få talutrymme, bli lyssnad på, få respekt för vem man är och för sin åsikt har lärt barnen att uppskatta varandras olikheter. Barnen har visat en glädje i att "kunna själv" och att våga ta för sig.

Vilka effekter av våra arbetssätt/förhållningssätt/kompetensutvecklingssatsningar kan vi se i barngrupperna?

Barnen har kommit en bra bit med att kommunicera och samspela genom att de fått förutsättningar för detta genom att arbeta i mindre grupper, genom projektarbete. Till exempel har barnen fått använda egna foton som de fått visa och berätta om och som finns tillgängliga på väggen inne på avdelningen. Har skapat en ständig källa för samtal och dialog. Genom

dagliga gemensamma aktiviteter såsom samling, grupplekar osv. har barnen byggt upp relationer som ökat tryggheten i gruppen. Vi har skapat en trygghet genom struktur och förståelse. Omsorgen om varje barns behov har varit i centrum.

Vi kan se att barnen utvecklat många kunskaper tack vare arbetet i projektet, som t ex läsförståelse och förmåga att reflektera, att ställa hypoteser och utforska experiment, att utveckla sin kompetens kring digitala verktyg, utveckla sin kreativitet och sin skapandeförmåga. Men också sin förmåga att kommunicera och samspelela.

Vilka framgångsrika arbetssätt lyfts fram av arbetslagen?

Vi kan konstatera att det har varit ett vinnande koncept för gruppen att arbeta i mindre grupper i projekt men också att projektet har bestått av många olika delar/olika innehåll som har löpt parallellt, det har hjälpt till att behålla barnens intresse och nyfikenhet. Att få ägna sig åt praktiskt görande har främjat inlärningen hos barnen och det barnen har skapat (filmer, teckningar från boksamtal och experiment, skapande med återbruksmaterial o s v) blir barnens egna dokumentationer från undervisningen i projektet och det har visat sig vara väldigt viktigt för barnen.

Vi kan se utifrån Förskoleundersökningen att vi har lyckats visa på vårt arbete med barnen då vi har ett gott resultat under alla områden. Effekten av pandemin och alla restriktioner har naturligtvis påverkat en del och vi ser att vi behöver arbeta mer med kommunikationen och informationen. Som en del i detta har vi uppmuntrat till Skolplattformen och har informerat och visat på hur man läser och hittar i skolplattformen på föräldramöten.

Vilka utmaningar i arbetet mot målet har påverkat särskilt?

Vi ser att en välskriven undervisningsplan är jätteviktig och bidrar till en röd tråd. Vi vill fortsätta arbeta på samma sätt - utifrån en tydlig undervisningsplan och kontinuerliga reflektioner så vi kan utveckla temat på ett bra sätt. Därför är det viktigt att hålla i och hålla fast vid undervisningsplanen även om det ibland varit ont om personal eller som att det pågår en pandemi.

När det gäller WKI har arbetslagen sett vad de behöver ta mer tag i och det har t exempel handlat om matematik och då har man infört experiment i projekten till exempel.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

Beskrivning

Utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö är lika viktiga delar som tillsammans skapar goda förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Fysisk rörelse och hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Målet är att främja hälsosamma vanor och rörelseglädje hos barn. Det handlar även om att barn ska få utveckla sin identitet och känna trygghet i den. Barns digitala kompetens utmanas och de digitala resurserna används på ett genomtänkt sätt i undervisningen. Kunskap om digitaliseringens möjligheter och dess utmaningar är vägledande.

Som stöd för att planera och utveckla utbildning och undervisning använder pedagogerna gemensamma strategidokument och ställningstaganden om språk, kultur, fysisk rörelse och måltid samt digitala verktyg.

Förväntat resultat

Alla barn utforskar, leker och kommunicerar i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer. Alla barn utmanas genom en medvetet planerad utbildning och undervisning som synliggör sambandet mellan goda matvanor, fysisk aktivitet och hälsa.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningens förskoleavdelning ska tillsammans med förskoleenheterna fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Förvaltningens förskoleavdelning ska tillsammans med förskoleenheterna utveckla sitt strategiska kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31	
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning fortsätta att implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Axelsbergs förskolor använder kontinuerligt digitala verktyg i undervisningen och i verksamheten.			
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning fortsätta att implementera den stadsdelsgemensamma rörelsestrategin för fysisk aktivitet och hälsa samt matstrategin.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Rörelse är en naturlig del av verksamheten och finns med ständigt i aktiviteter och projektarbeten. I samtal med barnen diskuterar vi kring hur vi kan agera för att spara på naturens resurser. Vi är med och deltar i skräpplockardagar och det källsorteras regelbundet.			
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Det är ett ständigt pågående arbete där miljöerna utvecklas och förändras utifrån barnens utveckling och lärande. Det formas läshörnor för högläsning eller för att kunna sitta ner och läsa en bok själv. Kreativiteten utvecklas med att skapande får ta plats i miljön. tillgång till material som är synligt för barnen skapar kreativitet och lust att lära. Utemiljön är något som diskuteras återkommande och vad barnen kan utmanas i där. Närvarande pedagoger som med sitt förhållningssätt utmanar och engagerar sig i barnens undervisning och utveckling. Närvarande pedagoger som ser och uppmuntrar till aktiviteter.			
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska med stöd av förvaltningens förskoleavdelning implementera det stadsdelsgemensamma underlaget för stadens språkprogram.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Alla arbetar utifrån sina undervisningsplaner där högläsning och språk är en stor del. Strategin har gett resultat i att miljöerna formats efter detta och att böcker och högläsning intresserar barnen.			

Enhetsmål: Barnen i Axelsbergs förskolor möts av lärmiljöer som återspeglar läroplanens intentioner

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den pedagogiska miljön såväl inom- som utomhus är inbjudande, utmanande och skapar nyfikenhet och lusten till att lära.

Den pedagogiska miljön såväl inom- som utomhus uppmuntrar till fysisk aktivitet, lek, språk, kommunikation, matematik, teknik, naturvetenskap och skapande.

Analys

Pedagogerna är engagerade och inspirerande. Barnen har erbjudits ett rikligt och tillgängligt material så som skapande, experimenterande, bygglek, material för matematik och naturvetenskap och för språk och läsutveckling. Då barnen har mycket uteverksamhet används också naturmaterial såsom kottar, pinnar, löv osv.

Barnen har haft tillgång till digitala verktyg, lärplatta, digitala förstoringsglas, programmeringsrobotar, appar mm.

Vilka effekter av våra arbetsätt/förhållningssätt/kompetensutvecklingsåtgärder kan vi se i barngrupperna?

Till exempel har barnen fått använda egna foton som de fått visa och berätta om och som finns tillgängliga på väggen inne på avdelningen. Har skapat en ständig källa för samtal och dialog. Men vi kan också se att barnen utvecklat många kunskaper tack vare arbetet i projektet, som t ex läsförståelse, att ställa hypoteser och utforska experiment, att utveckla sin kompetens kring digitala verktyg, utveckla sin kreativitet och sin skapandeförmåga. Det gäller både projektet kring samspel och hållbarhet, dessa delar har vi arbetat med parallellt.

Högläsning är fortfarande ett naturligt inslag i verksamheten. Vi har erbjudit nya böcker regelbundet vilket väcker intresset hos barnen. Till exempel har de äldre barnen varit intresserade av tecken och symboler, siffror och bokstäver och "skriver" gärna på bokstäverna i sitt namn. Då vi arbetat mycket med högläsning har det resulterat i att barnen tar egna initiativ till lässtunder med oss vuxna, själva tittar i böcker och återberättar böckerna för varandra. Vi har under terminen haft många fina boksamtal där barnen reflekterar, diskuterar och berättar om egna upplevelser kopplat till bokens handling.

Rörelse och uteverksamhet har en given roll i vardagen, då vi har dagliga utflykter med promenader till olika närområden, parker och skogen. Där barnen kan röra sig fritt, springa, hoppa, klättra och utmana sig grovmotoriskt. Vi upplever en stor rörelseglädje hos barnen. I och med att vi dagligen är ute så ser och märker vi att barnen får en bättre kondition och orkar gå längre. Inne har dans och musik varit ett hett intresse intresset fortsatt vara och barnen tar egna initiativ och vill gärna dansa och bygga upp olika rörelse banor inomhus.

Vi har jobbat med digitalt skapandet med vissa grupper genom tex manipulering av bilder,

videor i appar som Imove och greenscreen. Barnen har fått chansen att själva verkställa och prova på Ipaden med sina idéer i sagor som tex Bockarna bruse, bondgården osv. Vi har projicerat sagorna på väggen och hela gruppen fick till glädje och nyfikenhet titta. Sedan pratade vi och diskuterade, ställde även frågor till barnen om hur det kommer sig att det ser verkligt ut. Barnen ser en glädje i att själva dokumentera och fota det vi gör och utforskar och kameran är en tillgänglig del i den egna dokumentationen. Digitala hjälpmedel såsom mikroskop ägget, polyglott är en del av att utveckla och fördjupa lärandet i projektet.

Barnen har haft ett stort intresse för våra valda projekt. Vi och vårdnadshavarna märker att de har lärt sig mycket och har fått ett ökat engagemang för djur och natur. Ökat intresse för böcker med ökad ordförståelse, ordförråd och ökad berättarlust. Vilja att berätta egna sagor inspirerade av ex. Bockarna Bruse med material som åskådliggör sagan.

Vilka framgångsrika arbetsätt lyfts fram av arbetslagen?

Att få ägna sig åt praktiskt görande har främjat inläringen hos barnen och det barnen har skapat (filmer, teckningar från boksamtal och experiment, skapande med återbruksmaterial osv) blir barnens egna dokumentationer från undervisningen i projektet och det har visat sig vara väldigt viktigt för barnen.

Vilka utmaningar i arbetet mot målet har påverkat särskilt?

Barnkonventionen är en del av vardagen varje dag. Det handlar om hur vi är mot varandra. Hur vi vuxna är mot barnen och hur vi lär barnen vara mot varandra, ett förhållningsätt som hela tiden är närvarande i verksamheten. Att lyssna till barnen och skapa förutsättningar för deras bästa varje dag. Barnkonventionen Artikel 3 säger: "Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa."

Även om vi i förskolan gör allt vi kan utifrån barnens bästa varje dag är det ibland så att det fallerar. Vi ser hur personalbrist och olika okända vikarier under perioder påverkar barnen negativt i form av stress och oro t ex .

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Särskilda medel för kultur och skapande finns avsatta för att stimulera och utveckla detta arbete.

Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. Den kan visa på möjlighet att formulera och uttrycka sig, bjuda på upplevelser som berikar, utmanar och bekräftar. För att nå nya målgrupper är det angeläget att alla barn får prova olika former av skapande och kultur tidigt. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen. Kulturpengen är baserad på antalet inskrivna barn i förskolan..

Stadsdelsnämnden har utformat ett gemensamt ställningstagande för alla förskolor avseende arbetet med kultur i förskolan. Ställningstagandet ska vara ett stöd för medarbetarna i undervisningen samt kunna användas som information till vårdnadshavare. Implementering pågår och fortsätter under 2022.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Stadsdelsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Ett nätverk utformas med aktörer från olika organisationer, föreningar och delar av stadens verksamheter i syfte ett samverka och informera om fritids- och kulturverksamheter i stadsdelen främst för barn och unga.

Stadsdelsnämnden har samarbete med biblioteken i stadsdelen. Fysiska möten kompletteras med digitala alternativ för att öka tillgängligheten för barn och ungdomar.

De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Äldreomsorgen har sju öppna mötesplatser bestående av två aktivitetscenter och fem träffpunkter, beredskap för Covid19-anpassade aktiviteter finns. I samarbete med kulturnämnden sker en särskild satsning på kultur för äldre i äldreomsorgens verksamheter. Stadsdelsnämnden planerar att bjuda in äldre till kulturevenemang under året.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag. Flera av de lokala föreningarna tar ett stort ansvar för att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelen och bjuder in såväl nya besökare som erfarna.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att systematiskt inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelen för att bidra till stadsövergripande samhällsplanering som ska ge lika möjligheter till deltagande och skapande samt ett kreativt och attraktivt Stockholm. I arbetet strävar förvaltningen efter att hitta ett sätt för föreningar att nyttja lokaler och utrymmen på Medborgarkontoret i Älvsjö.

Stadsdelens parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation. Möjlighet till spontanidrott finns bland annat vid de nya utegymmen och konstgräsplanerna.

Förväntat resultat

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.

Ett nätverk med aktörer kring barn och ungas fritids- och kulturaktiviteter finns för att planera, informera och samordna verksamheter och resurser, med syftet att bredda deltagandet och nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska verka för att nyttja de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Alla våra förskolor har nyttjat kulanpremien vid flera tillfällen. Vår biträdande rektor bokar för hela enheten så att det blir likvärdigt för alla förskolorna. Genom rabatten vi får genom kulanpremien kan vi erbjuda flera teater tillfällen. Då det erbjuds teater på förskolan kan vi också nå ut till de allra yngsta.			
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska implementera de stadsdelsgemensamma ställningstaganden Förskolan som kulturell mötesplats, för förskolans arbete med kultur.	2022-01-01	2022-12-31	

Enhetsmål: Axelsbergs förskolor erbjuder ett varierat utbud av olika slags kultur för, av och med barn

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen får ta del och möta olika sorters kulturutbud både på förskolan och utanför förskolan.

Barnen utvecklar sin förmåga att skapa och uttrycka sig.

Analys

Pedagogerna planerar och genomför kulturuplevelser i den pedagogiska verksamheten genom projektarbeten och utifrån intressen. Man har spelat teater, genom sagoläsning, att få klä ut sig men också i att få skapa i olika material för att utveckla sin kreativitet och fantasi. Barnen har dagligen fått tillfälle och möjlighet att skapa och konstruera med olika material för att utveckla sin motorik genom dans, drama och rörelse.

I och med att restriktionerna släpptes med pandemin har barnen åter igen kunnat besöka biblioteket vilket har uppskattats av alla.

Vilka effekter av våra arbetssätt/förhållningssätt/kompetensutvecklingssatsningar kan vi se i barngrupperna?

Vi har gett barnen chans att fördjupa sin språkförståelse, sitt ordförråd och förmåga att reflektera kring böckers innehåll, men också att samtala kring litteratur. Detta har vi gjort med hjälp av boksamtal och även spontan läsning i vardagen. Digitala hjälpmedel har varit en viktig del i projektet när barnen utforskat green-screen och skapat egna filmer. Det är också en naturlig del av vår vardagliga verksamhet när barnen dokumenterar själva, när vi söker information och inspiration och när vi läser sagor genom appen Polyglutt.

Vi har arbetat med Bokpåse - dvs. ett av barnen i varje läsgrupp tar med sig sin favoritbok hemifrån en gång / vecka. Man läser sedan sagan, pratar, reflekterar och eventuellt dramatiserar. Vidare arbetat med Flanosagor och teatersagor på en liten scen med rekvisita. Effekten av dessa aktiviteter har lett till ett ökat intresse för böcker med ökad ordförståelse, ordförråd och ökad berättarlust. Vilja att berätta egna sagor inspirerade av ex. Bockarna Bruse med material som åskådliggör sagan. Med Sagopåsarna har barnen kunnat välja väldigt fritt inom ramen för sagan Bockarna Bruse: tex flanosaga-bilder som de ritat själva istället för rekvisita till berättelsen, två troll istället för bara ett, killingar till bockarna osv...

Barnen har även dramatiserat olika kända sagor som Bockarna Bruse och Rödluvan, samt har de spelat upp sin egen teater. Barnen har lärt sig hur en teaterföreställning går till genom att ha en början, ett mitt och ett slut - och vad som behövs i de olika delarna.

Barnen har utvecklat förmåga att våga vara i centrum och uppträda inför publik. De har kunnat namnge sina föreställningar och de har förberett sig innan. Vissa har valt att uppträda enskild medan de andra har valt att samarbeta och uppträda i grupp. Barnen har både ritat och skapat olika figurer samt rekvisita som de sen använt i sin teateruppsättning.

Effekten av att få utforska litteraturen, språket och skapa, dramatisera och arbeta tillsammans har lärt barnen att bli trygga med varandra, att se och höra och ha förståelse för varandras känslor. Barnen har använt nya begrepp som speglar olika känslor såsom ilska, upprörd, glad arg osv. Nu har våra barn mer medvetna om olika känslor och känslans begrepp. De har byggt upp förståelse kring andras känslor, och de förstår att det är okej med olika känslor. Vi ser också att de använder detta i sin teater - vågar uttrycka sig. Barnen har varit delaktiga på det mesta, de har skapat sina egna sagor, hittat på olika grupp lekar, dramatiserat olika teatrar, skapat och skrivit egna sagor, gjort olika grupp lekar och rörelselekar, skapat digitala sagor i green screen och Imovie och varit på besök i olika teaterföreställning och bibliotek.

Vilka framgångsrika arbetssätt lyfts fram av arbetslagen?

Sagens kraft; vilket intresse och engagemang det kan generera med och i barnen!
Ta tillvara på barnens egna idéer kring projekt och aktiviteter. Att till exempel utveckla projekt för de blivande skolbarnen med lite mer utmaningar, tex teater för vårdnadshavare/föräldrar, arbeta i grupp osv...

Barnen har också fått lära sig hur en teateruppställning går till och vad som är på riktig och vad som är på låtsas. Och att våga visa sina känslor och acceptera andras känslor. Barnen har lärt sig att våga ta plats och visa sina föreställningar inför publiken. Och publiken har lärt sig i sin tur vad innebär att vara bra lyssnare. De har förstått vad innebär att vara en snäll kompis och hur de kan kommunicera och hantera kompiskonflikter. De har även blivit mer medvetna om sina rättigheter och även att acceptera våra olikheter utifrån barnkonventionen.

Besöken på biblioteket och att få välja sina egna böcker efter intresse ser vi har gett barnen förståelse för böckers betydelse. De "läser" för varandra, återberättar och uppmuntrar varandra till att skapa lek och berättelser.

Vilka utmaningar i arbetet mot målet har påverkat särskilt?

Tiden är alltid en stor utmaning. Att få till besöket på biblioteket till exempel även om det kan vara kort om folk.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) gäller även under 2022. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar stadsdelsnämnden med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas med utgångspunkt ur förra årets inventering av investeringsbehov. Pengarna är tänkta att gå till energieffektiviseringsåtgärder i form av LED och nya vitvaror.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2022 ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga

fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är förvaltningens största källa av växthusgaser.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden implementerar den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna.

Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter.

Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin.

Den relativa energiförbrukningen i stadsdelsnämnden har minskat.

Utsläpp från stadsdelsnämndens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat.

Stadsdelsnämnden ska vara en fossilfri organisation år 2030.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska fortsatt bidra med kunskap till förskolornas kockar om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Samtliga kockar i enheten har deltagit i utbildning i stadsdelen. Kockarna tillsammans med biträdande rektor och administratör har kontinuerliga kockmöten i enheten för att utbyta idéer och tankar. Över lag håller kockarna given budget men det har blivit svårare med höjda matpriser.			
✓	Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Våra kockar samlas regelbundet i enhetens kockmöte som leds av biträdande rektor. Där diskuteras inköp, och fokus är att vara stöttande och att hjälpa varandra. Enhetens kockar ligger på mellan 50% och 59% andel ekologiska inköp.			
✓	Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Vi fortsätter att byta ut större möbler och material till kemikaliesmarta. Alltid vid nyinköp säkerställer vi att allt material och produkter är kemikaliesmarta.			
✓	Förvaltningens verksamheter ska arbeta för att minska användningen av plast.	2022-01-01	2022-12-31	
	Analys Vid inköp finns alltid en strävan att ersätta plastleksaker och plastprodukter mot mer godkända material. Det rensas bland plastleksaker och byts ut vartefter.			

Enhetsmål: Axelsbergs förskolor arbetar för att Hägersten Älvsjö är en fossilfri organisation år 2030

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förskolan köper in ekologiska livsmedel så långt det är möjligt via stadens avtal.
- Förskolan köper in giftfria produkter så långt det är möjligt via stadens avtal.
- Arbeta för att minska matsvinnet.
- Källsortering är en naturlig del i barnens utbildning.
- Återvinningsmaterial och naturmaterial används i undervisningen.

Analys

Pedagogerna har introducerat barnen i förskolans material och i miljön. Barnen har fått veta att man ska vara rädd om saker och att vi är många som ska samsas om sakerna, det handlar om att dela med sig, vara aktsam om, att veta hur miljön är uppbyggd inom hus och utomhus, att veta var man hittar just det man behöver, att var sak har sin plats. Genom att involvera barn i miljön och det som finns och prata om att vara aktsam så har barnen fått en förståelse för att vara rädd om saker.

Pedagogerna har också pratat med barnen om naturen och dess växter och vikten av att spara på naturens resurser. Att då involvera barnen i att återvinna material i stället för att bara kasta bort, att genom nyfikenhet och fantasi kunna skapa fantastiska saker med återvinningsmaterial.

Barnen har också bidragit till miljön genom att vi källsorterat papper, plast, metall, glas och batterier.

Vid matbordet har pedagogerna samtalat med barnen om att de eventuella matrester som blir över sorteras och blir till biogas.

Barnen har deltagit i skräpplockardagar och några grupper har varit energiagenter.

När det gäller beställningar och transporter till förskolan har vi samordnat det. Förskolornas kök köper in ekologiska livsmedel så långt det är möjligt via stadens avtal.

Utifrån det förväntade resultatet har vi nått fram till det. Samtidigt är detta någonting som vi ska fortsätta arbeta med framöver.

Vilka effekter av våra arbetssätt/förhållningssätt/kompetensutvecklingssatsningar kan vi se i barngrupperna?

Vi har följt årstidsväxlingar och olika väderlekar, vattnets kretslopp och naturens kretslopp; TRÄD- årsringar, trädarter (lövträd och barrträd etc. olika former på löven, rotsystemet, näring, nedbrytningen av löv till jord, vilka djur och insekter är beroende av träden och varför. Det har skapats lövtryck, pressat löv, skapat träd, kastanjetavlor och så vidare. barnen har blivit mer intresserade och det har förts diskussioner om vad man tillverkar av träd och barnen har förundrats över att det blir ritpapper, leksaker, hus, möbler, kläder och blöjor. Projekt som

Hållbarhet har fördjupat vikten av att vara rädd om sina saker och naturen i stort. Att återvinna och återanvända. Några pedagoger vittnar om att barnen leker mer avancerade roller nu där de väver in mer fakta i sina lekar kring t ex. djur och natur. barnen har blivit mer intresserade av fakta, att ta reda på vilka fågelarter t ex. eller vilka blomsorter som finns på gården. barnen har fått sått själva och sedan fått vårda sin planta och ansvara för den. Genom utflykter i närområdet har barnen kunnat följa tunnelbygget under Mälaren och det har växt till ett stort intresse. Barnen har tittat in i tunneln, fotograferat, tittat på stora bormaskiner och sett en karta som visar tunnelbyggets utbredning, pratat om olika begrepp ex sprängmatta, dynamit m.m.

När det gäller köken kan vi se att det är svårt att hålla sig inom budget då kostnaderna ökat mycket och att vi försöker köpa in ekologiska livsmedel så långt det är möjligt.

Vilka framgångsrika arbetsätt lyfts fram av arbetslagen?

Barnen är mycket mer intresserade av olika fakta inom temat: de har lärt sig om blommor, träd, kretslopp, avloppstunnlar m.m..

I den fria leken upplever vi att barnen tar in nyvunnen kunskap och fakta om det vi haft som tema och är vetgiriga och intresserade och frågar mycket. De bygger och konstruerar egna avloppstunnlar m.m. De berättar även saker de uppmärksammat när de varit lediga, vilket även gjort att vårdnadshavarna blir involverade. Barnen ställer frågor, vi vuxna ställer öppna frågor tillbaka för att utmana barnens tänkande och få reda på vad de funderar på. De upptäcker naturen och berättar om vad de ser.

Vilka utmaningar i arbetet mot målet har påverkat särskilt?

I köket att hålla budget.

Med barnen att hålla i intresset, ge tid och engagemanget från pedagogerna.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild

tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål: Axelsbergs förskolor bedriver förskolan inom givna ekonomiska ramar

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

En budget i balans

Analys

Vi ser att trots att vi vidtagit åtgärder under tidigare år vad gäller personal för att kompensera för det barntappet som var 2021 så visade prognosen för hösten 2022 ytterligare barntapp. Barntappet i enheten har fortsatt.

I och med detta har vi fått ta till vissa åtgärder. Förskolan Sjöboden har lagts i malpåse och gick in i förskolan Majamyra under sommaren. Trots denna åtgärd fyllde vi inte upp förskolan Majamyras alla 8 avdelningar. Vidare minskade vi på avdelningar på förskolan JungfruLona. I och med detta hade vi en överkapacitet på personal och framförallt förskollärare som vi då minskade med fyra stycken. 3 stycken fick placeringar i annan enhet i stadsdelen och en valde att själv sluta. Vidare minskade vi med ett ekonomibiträde och en lokalvårdare, även de har fått annan placering i stadsdelen. I och med dessa åtgärder hamnade vi nära balans i ekonomin.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet fortsatt ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya stadsdelsnämnden är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka

cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Arbetsmiljö

Arbete inom arbetsmiljöområdet är fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och trivas i arbetet. Ett tillgängligt ledarskap är här viktigt för att kunna skapa och säkerställa en god arbetsmiljö. Det är även viktigt att säkerställa att arbetsmiljön är fri från kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, diskriminering och repressalier. Chefer ska ha god kunskap om ovanstående och förvaltningen fortsätter att regelbundet genomföra utbildning inom områdena. Utbildningar för chefer och skyddsombud inom grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete planeras också fortsätta under kommande år. Att arbeta förebyggande för att sänka sjukfrånvaron är fortsatt prioriterat. Stadens rehabiliteringsprocess tydliggör hur arbetet ska ske vid såväl kort- som långtidsfrånvaro och det är av största vikt att denna process följs.

Friskvård och att ha ett främjande och förebyggande hälsoperspektiv är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Alla medarbetare på förvaltningen erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet och verksamheten så tillåter. Medarbetare med lägre sysselsättningsgrad än heltid erbjuds friskvårdstid i proportion till sysselsättningsgrad. Alla medarbetare kan som anställda inom Stockholms stad, köpa årskort på stadens sim- och idrottshallar till ett subventionerat pris. Medarbetare kan även välja att få annan godkänd friskvårdsaktivitet subventionerad till ett belopp som fastställs av förvaltningens årsvis, för närvarande 1 200 kronor per år.

Kompetensförsörjning

Chefer ska ha en god kunskap inom stadens kompetensförsörjningsprocess för att långsiktigt ha en plan för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. För att stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering inom respektive verksamhetsområde. Vid rekryteringar är det viktigt att säkerställa att den enskildes kompetens blir avgörande och att ingen diskriminering sker. Vid chefsrekrytering är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekryteringen och urvalet. Stadsdelsnämnden fortsätter därför att stärka chefer i kunskap om stadens kompetensbaserade rekryteringsprocess.

Medarbetare med ofrivillig deltid som anmäler önskemål om högre sysselsättningsgrad ska erbjudas det när möjlighet uppstår. Arbetet med att öka kunskapen om projektet ”heltidsresan” och en god bemanningsplanering fortsätter under kommande år där det nya schema- och bemanningssystemet Medvind även har startat inom flera verksamheter.

Chefsuppdrag och ledarskap

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och hantera förändringar och komplexa situationer.

Stadens nya chefsprofil grundar sig i det transformerande ledarskapet, eller Full Range leadership-modellen, en modell som länge dominerat forskningen. Chefsprofilen består av fem kompetenser och utgör en plattform för stadens syn på chefers ledarskap. Chefsprofilen är vägledande i arbetet med aktiviteter inom ledarutveckling som stadsdelsnämnden arbetar med under 2022.

Chefer som i den nya stadsdelsnämnden är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Stadsdelsnämnden kommer även kommande år att ta fram en s.k. chefsutvecklingstrappa med olika nivåer av utbildningsblock kopplat till grundnivå respektive fortsättningsnivå. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske dels genom stadens chefsutvecklingsprogram och dels andra stadsövergripande upphandlade insatser.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.

Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2022-12-31	
<p>Analys</p> <p>Axelsbergs förskolor har bytt rektor två gånger under de senaste åren och en pandemi på det har gjort att arbetsorganisationen varit slitsam och påverkad. Tillit har behövs byggas upp, "kommer verkligen ny rektor stanna kvar". Ett påbörjat och pågående arbete. Viktigt har varit att bygga struktur och tydlighet och där har vi kommit en bit på vägen. Det finns en struktur för APT och Husmöten som fungerar men som kan vidareutvecklas.</p> <p>När det gäller PUT (pedagogisk utvecklingstid) så behöver det utvecklas och förbättras. Enheten har ett behov av att mötas och fokusgrupper är på utvecklingsstadiet. Enheten behöver även förtydliga arbets och ansvarsfördelning både när det gäller mellan medarbetare och ledning.</p> <p>Arbetet kring att förbättra arbetssituationen pågår ständigt i arbetsmiljöarbetet och det diskuteras och reflekteras kring på APT.</p> <p>Till årsskiftet kommer en omorganisation att ske med att Axelsbergs förskolor upphör som enhet och att förskolorna sprids ut till nya enheter. Detta har påverkat pedagogerna som uttryckt sin oro över att ytterligare en gång få byta rektor. Vi har lagt ner stor vikt i att hålla i och hålla fast det som varit under höstterminen för att skapa trygghet och lugn inför kommande omorganisation.</p>				

Enhetsmål: Axelsbergs förskolor är en attraktiv arbetsplats där arbetsgivaren erbjuder med god arbetsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Ett gott arbetsklimat
- Kompetensbärande relationer
- Tillitsbaserat ledarskap
- Tydliga roller i organisationen

- Tydlig struktur i organisationen
- Sänkt sjukfrånvaro

Analys

Ett pågående utvecklingsområde där vi är mitt i processen. APT har utvecklats vidare till att ha olika delar där just nu den pedagogiska biten och arbetsmiljöbiten tar de största delarna för att bygga upp rutiner, strukturer.

En ansvarstagande organisation, där man vågar ta ansvar är en pågående process. Samhörighet och kollegialt lärande är även det pågående processer. Vi behöver skapa olika forum för att mötas.

Roller har förtydligats men behöver arbetas mer med, så organisationen vet vems fråga som är vems, vem man ska vända sig till osv.

Enheten har ett stort behov av att känna sig trygg i organisationen.

Har det gett någon effekt? och vilka utmaningar väntar?

Vi har kommit en god bit på vägen men det finns mycket kvar att arbeta med. Organisationen är fortfarande otrygg. I och med den kommande organisationsförändringen årsskiftet 2023 finns en otrygghet hos medarbetarna och man har visat ett visst missnöje av att byta ledning. Arbetet med en ansvarstagande organisation som bygger på samhörighet och kollegialt lärande, där vi skulle skapa forum för att mötas har fått lagts åt sidan för att istället förbereda förskolorna för ny organisation till årsskiftet. Fokuset har istället legat på att skapa trygghet i vardagen, hålla i och hålla fast i det som är, låta den dagliga verksamheten få fortgå. Arbetet med att bli en enhet har under höstterminen tonas ned för att ge plats åt mer enskilt behov för respektive förskola och en förberedelse för varje förskola inför organisationsförändringen.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras. Nämnden kommer att arbeta aktivt för att bygga digital kompetens i stadens verksamheter. Detta inkluderar beställarfunktion av digitala tjänster och produkter.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsombud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Under 2022 kommer förvaltningen att utse informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer. De kommer representera sina verksamheter och deltar i arbetet med att kartlägga övergripande system, program, processer och arbetssätt. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2022.

Avdelningen för förskola

Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitalisering som ska utgöra stöd för undervisning samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare. Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och ställningstaganden för digitala verktyg i undervisningen fortsätter under 2022, parallellt med utvecklingen av arbetssätt för det systematiska kvalitetsarbetet i Skolplattformen. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling kring användning av digitala verktyg i undervisningen.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. En kartläggning av den digitala kunskapen görs inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen utvecklar och stärker arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår. Ett projekt för utveckling av kring digitalt (SMART) föräldrastöd pågår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov. Ett projekt med en digital samordnare kommer att genomföras under 2022 för att stötta medarbetare och chefer inom äldreomsorgen i användandet av olika tekniska lösningar. Införandet av smarta lås inom hemtjänsten påbörjas i början av 2022, arbetet med att erbjuda digitala inköp fortgår samt att förvaltningen inväntar direktiv gällande införandet av digitala natttillsyner.

Avdelningen för samhällsplanering och intern service

Avdelningen ska planera för det långsiktiga digitaliseringsarbetet på förvaltningen och strukturera upp detta. Vidare ska en IT-samarbetsyta lanseras och även ett bokningssystem för el-cyklar. Det kommer också att tas fram en struktur för ett digitaliseringsnätverk där alla verksamheter ska involveras.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål från vårdnadshavare hanteras direkt via telefon, genom skriftliga svar på mail eller genom fysiska samtal.

Det har varit synpunkter på:

- Restriktioner gällande pandemin, som symtom.
- Att det har varit hög sjukfrånvaro av ordinarie personal.
- Vegetariska måltider

- Vattensamling vid grind på förskolegård
- Flytten av Sjöboden till Majamyra
- Ändring av den inre organisationen på Solstrålen (3 grupper blev 2 grupper)

Övrigt

Axelsbergs förskoleenhet kommer att upphöra som enhet från och med 1 januari 2023 vilket innebär att förskolorna delas upp på 3 enheter.

Instrumentet och Solstrålen kommer tillhöra Aspuddens förskolor.

Majamyra kommer tillhöra Hägerstensåsens förskolor.

Jungfru Lona kommer tillhöra Mälarhöjden Västertorps förskolor.

Detta innebär att Axelsbergs verksamhetsberättelse för 2022 inte kommer att presenteras på APT i januari, men kommer att finnas tillgänglig för den som vill ta del av den.